

Bilaga 1 Sammanställning av mål

1.1 Övergripande mål

- Avfallsmängden ska minska kontinuerligt jämfört med år 2010
- Innehållet av farliga ämnen i material och produkter ska minska

Sveriges riksdag och regering har redan beslutat om miljö kvalitetsmål, preciseringar och etappmål för att minska risker med farliga ämnen. Dessa mål är viktiga och relevanta i det avfallsförebyggande arbetet och används därför som mål i detta program.

Målen som finns för farliga ämnen utgår från miljö kvalitetsmålet Giftfri Miljö och följande preciseringar till målet:

användningen av särskilt farliga ämnen har så långt som möjligt upphört
information om miljö- och hälsofarliga ämnen i material, kemiska produkter och varor är tillgänglig.

Uppföljningen av miljö kvalitetsmålen bedöms om dagens styrmedel och de åtgärder som görs före år 2020 är tillräckliga för att nå målen.

1.2 Mål för matområdet

- Matavfallet i hela livsmedelskedjan ska minska jämfört med år 2010

Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att ta fram ett siffersett mål för minskat matavfall. Uppdraget redovisas i januari 2014.

1.3 Mål för textilområdet

Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att ge förslag till etappmål för textilier och textilavfall. Uppdraget redovisas i januari 2014.

I det här avfallsförebyggande programmet föreslås följande, mer övergripande, mål.

¹ <http://www.kemi.se/sv/Innehall/Giftfri-miljo/Miljokvalitetsmalet-Giftfri-miljo/>

- Textilavfallet från hushåll ska minska jämfört med år 2010
- Andelen andrahandsvaror av den totala försäljningen av textilier ska öka jämfört med år 2014
- Textilbranschens kunskap om användning och innehåll av farliga ämnen i textil har ökat jämfört med år 2014

Se även övergripande mål för utfasning av särskilt farliga ämnen och tillgång till information om hälso- och miljöfarliga ämnen, avsnitt 1.1.

1.4 Mål för byggområdet

- År 2020 uppstår det mindre avfall per byggd m² jämfört med år 2014.

Se även övergripande mål för utfasning av särskilt farliga ämnen och tillgång till information om hälso- och miljöfarliga ämnen, avsnitt 1.1.

1.5 Mål för elektronikområdet

- Senast år 2020 har förbehandlare och återvinnare av elektronik tillgång till bättre information om produkternas sammansättning och innehåll av farliga ämnen jämfört med år 2014.

Se även övergripande mål för utfasning av särskilt farliga ämnen och tillgång till information om hälso- och miljöfarliga ämnen, avsnitt 1.1.

Kommentar: Det vore önskvärt att sätta ett mål om minskade mängder elavfall, men i dagsläget finns inte tillräckligt bra statistik för att göra detta. Arbetet med förebyggande av elavfall är just påbörjat och ytterligare mål och åtgärder kommer att tas fram till kommande avfallsförebyggande program.

Bilaga 2 Sammanställning av åtgärder

Vad Naturvårdsverket kommer att göra

- Utredda styrmedel och konsekvensbedöma dem vi tror är bäst för att minska mängden avfall och farliga ämnen generellt och för de fyra fokusområdena i programmet. Denna åtgärd kräver bred samverkan med andra myndigheter och aktörer.
- Utredda och vägleda om möjligheterna att vid offentlig upphandling ställa krav på avfallsförebyggande åtgärder.
- Göra en förstudie för att utreda möjligheterna att genomföra ett uppskalat och utökat Leva Livet-projekt i samarbete med exempelvis Sveriges Kommuner och Landsting, kommuner och andra viktiga aktörer runt om i Sverige¹.
- Utveckla indikatorer och statistik för avfallsförebyggande
- Sprida goda exempel på initiativ för att öka återanvändningen, både för privata aktörer och kommuner*
- Ta fram förslag till etappmål för minskad mängd matavfall samt åtgärder och styrmedel kopplade till målet.
- Genom samverkan med andra aktörer som har intresse i och ansvar för frågan sprida kunskap om mängderna matavfall, orsakerna till matsvinn, hur det kan minska och vad vi tjänar på det (miljömässigt och ekonomiskt)*
- Ta fram bättre statistik om uppkomna mängder matavfall i olika led i livsmedelskedjan uppdelat på onödigt matavfall (svinn) och oundvikligt matavfall*
- Ta fram förslag till etappmål för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av textilavfall samt åtgärder och styrmedel kopplade till målen.
- Tillsammans med aktörerna ta fram en definition av hållbara textilier i förhållande till olika typer av användning.
- Undersöka möjligheterna att arbeta enligt en färdplan ("roadmap"), jmf WRAP i Storbritannien som har en aktionsplan för att få hållbara textilier (Sustainable Clothing Action plan) <http://www.wrap.org.uk/content/sustainable-clothing-action-plan-1>
- Delta i det nordiska samarbetet med att öka återanvändningen av textil, bland annat genom att använda resultaten av textilprojekten inom statsministerinitiativet för grön tillväxt, se 10.1.1. "På gång inom området"
- Medverka i kampanjer, forskningsprojekt och nätverk för att öka återanvändningen och bidra till att textilier blir mer hållbara.*
- Ta fram bättre statistik över materialflöden av textilier*²
- Ta fram bättre statistik för bygg- och rivningsavfall som är uppdelat på fler fraktioner – både för icke-farligt och farligt avfall*
- Ta fram vägledning för hur miljöbalkens allmänna hänsynsregler och avfallshierarkin bör tillämpas vid tillsyn över hantering av bygg- och rivningsavfall samt hur samarbetet mellan byggnadsnämnd och miljönämnd kan utvecklas*³

¹ Utvärdering och analys av projekt Leva Livet (2011) Chalmers

² * Åtgärder markerade med asterisk finns också i Nationella Avfallsplanen

³ * Åtgärder markerade med asterisk finns också i Nationella Avfallsplanen

- Ta fram mål och fler åtgärder för elektronikområdet
- Undersöka behovet av information från producenter till återvinningsindustrin när det gäller produkternas innehåll av farliga komponenter och ämnen.
- Undersöka allmänhetens attityd till återanvändning av elektronik.
- Öka samverkan mellan myndigheter t.ex. Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen och Energimyndigheten, i syfte att samordna insatser som gäller att förebygga av elavfall.
- Se över möjligheterna att starta ett nätverk för aktörer och myndigheter som arbetar med elektriska och elektroniska produkter i syfte att t ex öka kunskapen om avfallsförebyggande, stödja innovativa insatser och kommunicera goda exempel.
- Ordna en workshop med aktörer och relevanta myndigheter på temat hur vi kan förebygga elavfall.
- Ta fram bättre statistik för genererade mängder elavfall, t ex genom att se över möjligheterna att få förbehandlarna att lämna uppgifter om förbehandlade mängder på frivillig basis.

Vad Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen kommer att göra

- Bistå regeringen i arbetet med den globala kemikaliestrategin SAICM⁴ och särskilt bidra till UNEP:s⁵ arbete med att utveckla ett förslag till globalt program för information om farliga ämnen i varor. Målet är att SAICMs högnivåmöte 2015 beslutar ett program som innehåller principer som när de införs leder till att relevant information om farliga ämnen når aktörer under varans hela livscykel inklusive avfallsledet.
- Ordna en workshop med avfallsbehandlare och återvinnare om problemen med farliga ämnen i avfall. Exempel på frågor att diskutera:
 - Svårigheter med att återanvända och återvinna material som innehåller farliga ämnen
 - Avfallsledets behov av information om farliga ämnen i material och produkter för att underlätta återanvändning och återvinning
 - Kan problem med farliga ämnen i avfallsledet kommuniceras uppåt i kedjan och på så sätt vara en drivkraft för substitution (utbyte) av farliga ämnen i material och produkter?

Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen ser behov av att

- En utredning kommer till stånd som undersöker hur dokumentation om innehåll av farliga ämnen i byggnader kan förbättras för att bland annat öka förutsättningarna för ökad återanvändning av byggmaterial.

Naturvårdsverket, Livsmedelsverket, Jordbruksverket

”Livsmedelsverket ska tillsammans med Jordbruksverket och Naturvårdsverket under tre år genomföra insatser som bidrar till att minska det onödiga matsvinnet i alla led och till ett bättre utnyttjande av det oundvikliga matavfallet.

⁴ Strategic Approach to International Chemicals Management (SAICM). Länk: <http://www.saicm.org/>

⁵ United Nations Environment Programme (UNEP) Länk: <http://www.unep.org/>

* Åtgärder markerade med asterisk finns också i Nationella Avfallsplanen

I uppdraget ingår att:

- analysera möjligheter och eventuella hinder för ett minskat matsvinn
- verka för en ökad samverkan mellan olika aktörer
- genomföra riktade informationsinsatser till konsumenter
- sprida information om goda exempel
- stimulera till ökat utnyttjande av det oundvikliga matavfallet för produktion av biogas och utnyttjande av rötresten

En delrapport ska lämnas till Regeringskansliet (Landsbyggsdepartementet) den 31 mars 2014. Hela uppdraget ska slutredovisas den 31 mars 2016.”

Naturvårdsverket i samarbete med Boverket

- Utföra en tillsynsvägledningskampanj med syfte att öka tillsynen på bygg- och rivningsverksamhetens hantering av avfall.

Naturvårdsverket ser behov av att i samarbete med Boverket

- Utredda möjligheten till att förändra PBL så att det i byggprocessen går att ställa krav på åtgärder för att förebygga avfall.

Vad Kemikalieinspektionen kommer att göra

- Inom ramen för ett regeringsuppdrag analysera viktiga utvecklingsområden för EU:s kemikalielagstiftning Reach i syfte att bidra till miljö kvalitetsmålet Giftfri Miljö
- Ta fram förslag på ekonomiska styrmedel i syfte att minska användningen av farliga ämnen i varor och kemiska produkter
- Bidra med underlag till kommissionens översyn av ämnen som begränsas i RoHS-direktivet. I analysen av ämnen ska miljö- och hälsorisker, inklusive aspekter för förbättrad återanvändning och materialåtervinning ingå. Naturvårdsverket bidrar med synpunkter till översynen.
- Inom handlingsplanen för Giftfri vardag föra en dialog med branschen i syfte att minska risker med miljö- och hälsofarliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter.
- Inom ramen för regeringsuppdrag bidra i arbetet med att ta fram förslag till EU-gemensam lagstiftning som begränsar användningen av farliga ämnen i textil
- Inom handlingsplanen för Giftfri Vardag, fortsätta att bedriva en dialog med textilbranschen om hur farliga ämnen kan fasas ut bl.a. genom kunskapsuppbyggnad och utbildning i textilbranschen. Naturvårdsverket deltar i dialogen.

Kemikalieinspektionen ser behov av att i samarbete med Boverket

Utredda möjligheterna till att ställa ökade krav i lagstiftningen, exempelvis:

- Verka för att fler ämnen deklarerar enligt byggproduktförordningens krav på att det ska finnas information om farliga ämnen som bilaga till prestandadeklarationen
- Utredda om det behövs mer preciserade krav om farliga ämnen i byggsektorn
- Utredda vilka farliga ämnen eller ämnesgrupper som förekommer i byggsektorn som behöver föras upp på kandidatförteckningen

- Driva begränsningar och tillstånd i Reach

Boverket ser behov av att

- Utredda möjligheten till att ändra tidsintervallet för när en kontrollplan i samband med bygglov/rivningsanmälan ska lämnas in. Exempelvis om det istället kan vara minst 6 veckor innan arbetet ska påbörjas samt att byggnadsnämnden ska underrättas om när ett startdatum är fastställt för ombyggnationen eller rivningen.
- Ta fram vägledning om Plan- och bygglagens förändrade krav för hanteringen av bygg- och rivningsavfall*

Livsmedelsverket

- Ge råd till konsumenter om hur matsvinnet kan minska.*
- Identifiera områden där ändrad tillämpning av livsmedelslagstiftningen kan leda till minskat matsvinn utan försämrade livsmedelssäkerhet.*
- Ge vägledning till berörda aktörer, exempelvis storhushåll och butiker, om hur gällande livsmedelslagstiftning kan tolkas i syfte att minska matsvinnet.*
- Integrera frågan om matsvinn vid utarbetandet av råd om måltider inom förskola, skola, vård och omsorg.*⁶

Jordbruksverket

- Kartlägga mängder och orsaker till livsmedelssvinnet kopplat till primärproduktionen⁷*

Skolverket

- Integrera kunskap om svinn i skolundervisningen, till exempel i hem-kunskapen*

Konsumentverket

- Vägleda om vad som gäller juridiskt ifråga om bland annat garantitider och konkurrensförhållanden när produkter säljs på en andrahandsmarknad. Vägledningen bör tas fram i samarbete med Naturvårdsverket och Konkurrensverket*

Offentlig förvaltning

- I större utsträckning hyra elektrisk och elektronisk utrustning, för att på så vis gynna reparerbar utrustning med längre hållbarhet.

⁶ * Åtgärder markerade med asterisk finns också i Nationella Avfallsplanen

⁷ Kartläggningen kommer ske inom ramen för regeringsuppdrag etc. Jordbruksverket har inga egna medel för detta arbete.

* Åtgärder markerade med asterisk finns också i Nationella Avfallsplanen

1.1.1 Exempel på vad övriga aktörer kan göra

Kommunerna

- Informera hushållen om hur de kan förebygga uppkomsten av avfall
- Arbeta för att produkter och avfall som hushåll vill lämna på återvinningscentraler styrs till återanvändning och förberedelse för återanvändning via privata aktörer, kommunernas återvinningscentraler/ kretsloppsparkar eller andra system.*
- Upplýsa om miljövinster med återanvändning och ge förslag på aktörer som kan ta emot begagnade produkter som en del av informationen om avfallshanteringen till kommuninvånarna.*
- Samarbeta med aktörer som tar emot begagnade produkter och erbjuda dem platser för insamling inom kommunen. *⁸
- Öka invånarnas medvetenhet om och förståelse för matsvinnets betydelse för miljön och ekonomin. Ett sätt är att kommunerna arbetar med livsstilsprojekt som inkluderar matsvinn. Ett annat sätt är att i samband med införande av separat matavfallsinsamling informera om vikten av att minska matsvinnet*
- Ta fram planer för hur man i den kommunala verksamheten (t ex skolor, omsorg) kan minska matavfall och svinn och få till stånd samarbeten mellan skolledning, pedagoger, kostansvariga, inköpare, avfallsbolag m fl.
- Utbilda och informera skolkök och storkök i kommunens verksamheter om vikten av att minska svinn och hur de kan gå till väga.*
- Upprätta en rutin för intern kommunikation och handläggning av bygglov och rivningsanmälan mellan den nämnd som ansvarar för tillsyn enligt Plan- och bygglagen och den nämnd som ansvarar för tillsyn enligt Miljöbalken.*⁹
- Avsätta ytor för återanvändningsverksamheter i stadsplaneringen inom ramen för översiktsplaneringen.
- I genomförandeavtal ställa krav på att ytor finns avsatta för återanvändningsverksamheter vid köpcentrum där byggprodukter säljs.
- Bedriva tillsyn över hanteringen av bygg- och rivningsavfall och skapa rutiner så att miljöförvaltningen informeras vid inventeringen och när rivningen påbörjas*
- Ställa krav i upphandling för att undvika att byggprodukter som innehåller farliga ämnen byggs in i offentliga miljöer, exempelvis skolor och förskolor

Kommuner och landsting

- Inrätta insamlingsbehållare eller andra insamlingsssystem för textilier på alla återvinningscentraler i samverkan med andrahandsaktörer*
- Tillåta andrahandsaktörer att placera ut insamlingsbehållare för textilinsamling på andra platser i kommunen, och se till att krav ställs på dessa aktörer för att säkerställa att en god/seriös aktör anlitas*
- Informera hushållen om vad de ska göra med sitt textilavfall och miljövinsten med att återanvända textilier*
- Ställa krav på hållbara textilier vid upphandling
- Undersöka om det finns ett funktionellt överskott (textilier som fyller sin funktion, men som inte används) inom den egna verksamheten innan nya inköp görs
- Mål och åtgärder för insamling av textilier bör behandlas i den kommunala avfallsplanen*

⁸ * Åtgärder markerade med asterisk finns också i Nationella Avfallsplanen

⁹ * Åtgärder markerade med asterisk finns också i Nationella Avfallsplanen

Branschorganisationerna inom tillverkning och handel i samarbete med Kemikalieinspektionen

- Hitta nya former för att öka kännedomen hos små och medelstora företag om rätten och skyldigheten att få och lämna information om särskilt farliga ämnen enligt Reach artikel 33

Branschorganisationer

- Avfall Sverige kan inrätta en arbetsgrupp för avfallsförebyggande

Branschorganisationer inom matområdet

- Branschorganisationer kan sprida kunskap om matsvinsfrågan till sina medlemmar. De kan bidra i kunskapsuppbyggnad om orsakerna till svinn inom sin bransch och ta fram förslag på åtgärder.

Livsmedelsbutiker

- Följa upp och sätta upp mål för hur mycket livsmedel som slängs och returneras i butiker och hos grossister och utbilda personalen om hur matsvinnet kan minska*
- Utveckla orderhanteringen och hitta försäljningsmetoder som inte leder till matsvinn på grund av överköp i butiker *
- Hitta kreativa metoder och nya affärskoncept för att tillvarata rester och livsmedel som är på gränsen till att bli för gamla. Ex matbanker, resurskockar, ge bort till välgörenhet*
- Komma överens inom branschen om system som inte uppmuntrar till överbeställning genom att osåld mat kan lämnas tillbaka till grossisten kostnadsfritt*
- Informera kunder om skillnaden mellan "bäst före dag" och "sista förbrukningsdag", och om hur känsliga livsmedel ska förvaras i hemmet*
- Vidta åtgärder som garanterar obruten kylkedja.
- Införa försäljning av frukt med avvikande färg och form (s.k. wonky food).

Grossister, transportörer, lager och logistik

- Kartlägga sina respektive delar av kedjan, var matsvinn uppstår och varför samt utifrån denna kunskap arbeta aktivt för att minska mängderna.
- Öka samverkan med leden före och efter i kedjan. Samverka med livsmedelsindustrin och butiker exempelvis kring planering och varuflöden.

Förpackningsindustrin

- Utveckla konsumentförpackade produkter med ett helhetsperspektiv, där målet är att förpackade produkter ska vara lätta att tömma, skydda varan under hela hanteringen och storleksmässigt vara anpassade efter konsumentbehov*¹⁰
- Välj ytterförpackning som skyddar och säkrar produkternas egenskaper på bäst sätt och håller kvalitén genom hela varuflödet. Tänk utifrån produktens behov av kyla och ventilation samt utifrån stabilare och säkrare hantering vid produktion, transporter och lagerhantering. Ta fram mindre leverans/returbackar, för att slippa göra överbeställningar av nischprodukter (tex, ekologiska varor).

¹⁰ * Åtgärder markerade med asterisk finns också i Nationella Avfallsplanen

Hushållningssällskapet

- Erbjud utbildningar till olika aktörer inom t ex storhushåll, restaurang, butik samt vårdpersonal och pedagoger

Livsmedelsindustrin

- Förbättra slaktkroppsutnyttjandet genom att utveckla innovativa nya produkter
- Identifiera vad som skulle behövas för att få svinnet att komma till användning
- Öka samverkan med leden före och efter i kedjan, till exempel samverka med jordbruket exempelvis kring försörjning och kvalitetsvariationer hos råvaror.
- Kartlägga var svinn uppstår och varför (kan skilja mycket mellan olika produktionslinjer).

Storkök och restauranger

- Arbeta aktivt med att minska matsvinnet och följa upp arbetet genom att mäta matavfallet i kökets och serveringens olika delar.
- Tillagning av rätt mängd mat i förhållande till antal gäster , bland annat genom bättre planering, tillagning av mat i omgångar och servering av olika portionsstorlekar.
- Bättre samverkan mellan olika personalgrupper och dess ledare inom skola, äldreomsorg, omsorg och annan verksamhet
- Tillhandahålla kärl eller förpackningar för att ta med överbliven mat, så kallad doggybag

Kockskolor och övriga livsmedelsrelaterade utbildningar

- Utbildning i livsmedels miljöpåverkan och hur matsvinnet kan minska, både uppströms och nedströms

Primärproduktionen inom Jordbruk och fiske

- Minskad utsortering av frukt och grönt pga färg och form
- Selektiv avlivning av sjuka värphöns används som livsmedel
- Minska mängden bifångster av fisk som kastas tillbaka i havet
- Större försiktighet vid skörd
- Bättre lagringsförhållande för vegetabilier
- Förbättrad djurhälsa
- Avel för friska djur
- Minskat ensilagesvinn genom bättre lagrings- och uttagsmetoder
- Bättre system för att ta tillvara kasserade råvaror, allt från biogas till mikrobiologisk omvandling av matsvinn till fiskfoder

Insamlingsaktörer, privata och ideella

- Tillsammans med kommuner och andra aktörer som t.ex. klädföretag, utveckla insamlingen genom att erbjuda hushållen enkla och effektiva insamlingssystem
- Se över hur den befintliga insamlingsstrukturen (ideell second hand) kan förstärkas.
- Förse andra intressenter med statistik

- Arbeta för att alla ideella aktörer agerar i enlighet med avfallshierarkin.
- Utveckla nya koncept för återanvändning, t.ex. Remake och redesign.

Textilbranschen

- Tillverka, utveckla, köpa in och sälja textilier som är designade för lång livslängd, inte innehåller farliga ämnen och möjliggör återanvändning och återvinning *
- Ta initiativ till ökat frivilligt producentansvar där uttjänta kläder lämnas i första hand till förberedelse för återanvändning och i andra hand för materialåtervinning^{*11}
- Utveckla egna andrahandsavdelningar i butikerna
- Utveckla nya resurseffektiva affärsmodeller

Bygg- och fastighetsbranschen

- Hålla branschens riktlinjer uppdaterade med tydligare krav på förebyggande och återanvändning*

Branschbyggandets kontraktkommitté (BKK)

- Utredda vilka krav som kan ställas på avfallsförebyggande med stöd av entreprenadjuridiken.

Fastighetsägare och byggbranschen

- Dokumentera vilka byggprodukter som används vid nybyggnationsprojekt och spara och uppdatera denna så att informationen finns tillgänglig under hela byggandens livslängd och kan användas vid ombyggnation och rivning.
- Arbeta för ökad användning av miljöklassningssystem för byggnader och rivning samt fortlöpande bidra till att kriterierna utvecklas.
- Använda system för miljöbedömning av byggvaror.^{*12}
- Vid ny- och ombyggnation ställa krav på leverantörer om minimering/återtagande av emballage och leverans just in time.
- Ställa krav på att leverantörer av byggmaterial återtar överskott.
- Förvara det material som måste förvaras på plats på ett bra sätt – nederbördsskyddat, påkörningsskyddat, etc.
- Planera rivningen i god tid och underlätta för god logistik så att återanvändning underlättas.
- Sprida goda exempel och erfarenheter från projekt där man arbetat framgångsrikt med avfallsförebyggande åtgärder. Använda sig av ett benchmarkingsystem för att registrera "best practice".
- Ge vägledning och stöd i hur man som byggherre kan ställa krav på avfallsförebyggande (både avseende minimering av mängd och farlighet).
- Utredda ekonomiska förtjänster/kostnadsbesparingar av avfallsförebyggande åtgärder för att främja detta arbete (t.ex. minskade materialkostnader, lagring, transporter och avfallshanteringskostnader).

¹¹ * Åtgärder markerade med asterisk finns också i Nationella Avfallsplanen

¹² * Åtgärder markerade med asterisk finns också i Nationella Avfallsplanen

- Utnyttja moduler och prefabricerade delar i högre utsträckning med syfte att dels minimera uppkomsten av avfall och dels bygga mer flexibelt och ombyggnads-/demonterbart så att delar kan återanvändas.
- Utvärdera nuvarande certifieringskrav för miljöinventering av fastigheter och ställ tydliga kompetenskrav på den som ska inventera byggnader inför rivning*.
- Genom planering skapa förutsättningar för att inventeringen ger ett tillräckligt bra underlag inför rivningen och säkerställa att resultatet förs vidare genom hela rivningsprocessen.*
- Ställa krav på hanteringen av bygg- och rivningsavfallet i upphandlingen och följa upp att kraven efterlevs*.

Byggherrar och byggtreprenörer

- Ställa krav på att byggmaterial inte ska innehålla farliga ämnen som kan försvåra återvinning och omhändertagande av bygg- och rivningsavfall.*
- Utveckla källsorteringen och hitta lösningar på hur överblivet byggmaterial kan komma till återanvändning, exempelvis genom att det levereras till en gemensam mottagare och återförsäljare istället för till avfallsåtervinning.*

Rivningsföretagen

- Säkerställa att information från inventeringen och instruktioner för rivningen når alla som berörs samt utveckla metoder som uppmuntrar till korrekt sortering av avfallet.*

Byggmaterialindustrin

- Satsa på utveckling av byggmaterial som är enkla att återanvända och materialåtervinna genom att bland annat göra dem enkla att separera och undvika särskilt farliga ämnen.*¹³
- Ställa krav på att byggvarudeklarationerna ska innehålla information om hur byggprodukter kan demonteras och återanvändas.

Byggmaterialindustrierna och byggbranschen

- Utreda hur kvalitetskrav och typgodkännande kan säkerställas vid återanvändning av byggvaror.

Certifieringsorgan och utvecklare av miljöklassningssystem

- Utveckla befintliga system med frågor om avfallsförebyggande åtgärder.

Offentliga upphandlare

- behöver ställa utökade krav på byggtreprenörer så att byggmaterialen inte innehåller särskilt farliga ämnen

Ansvariga för bygg- och arkitektutbildningar

- Långsiktig resurseffektivitet, kunskap och verktyg för att undvika farliga ämnen i byggmaterial, livscykelperspektivet och "vagga till vagga" – ingår i samtliga arkitekt- och byggrelaterade utbildningar som en del av kursplanen.

¹³ * Åtgärder markerade med asterisk finns också i Nationella Avfallsplanen

Återvinningsbranschen

- Utveckla system för återanvändning av bygg- och rivningsmaterial.*¹⁴

Företag som tillverkar elektronik

- Tillverka produkter som håller länge och som kan uppgraderas och repareras.
- Fasa ut farliga ämnen utöver krav i lagstiftningen.
- Deklarera innehåll av farliga ämnen i komponenter och material och utveckla system som möjliggör att informationen kan föras över i hela distributionskedjan inklusive avfallsledet.

¹⁴* Åtgärder markerade med asterisk finns också i Nationella Avfallsplanen